

علم بیان

لیلا طباطبائی اصل

سر شناسه : طباطبایی اصل، لیلا، ۱۳۹۹ -
 عنوان و پدیدآور : علم بیان / لیلا طباطبایی اصل.
 مشخصات نشر : تیریز: آناس، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۹۶ص.
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۷۰۰۳-۹۰-۲
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 موضوع : معانی و بیان
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۴ع ۸۲۲ط / PIR۳۳۵۶
 رده بندی دیویی : ۸۱۵۰/۴۲
 شماره کتابخانه ملی : ۳۹۰۰۹۱۳

انتشارات آناس

علم بیان

لیلا طباطبایی اصل

ناشر: انتشارات آناس

چاپ اول ۱۳۹۴ / ۹۶ صفحه / قطع وزیری / ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۰۰۳-۹۰-۲

تلفن: ۰۴۱-۳۵۵۵۵۳۹۳

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

مقدمه

علم بیان راه‌های مختلف ادا کردن یک معنی می‌باشد که بر حسب آشکار و پنهان بودن با هم فرق داشته باشند گاهی معنی واضح و آشکار و گاهی هم همان معنی پوشیده و با مجاز و استعاره و کنایه بیان می‌شود.

و علم بدیع نیز اموری می‌باشد که یا موجب آرایش ظاهری سخن ادبی و زیبایی در الفاظ می‌شود (بدیع لفظی) و یا سبب حسن معنی می‌گردد (بدیع معنوی) در بدیع معنوی در درجه‌ی دوم امکان دارد که زیبایی به الفاظ نیز سرایت نماید اما این صنایع مستقیماً به معنی مربوط می‌شود و آشنایی با علم بیان و بدیع موجب می‌شود درک متون ادبی بهتر و دقیق‌تر صورت گیرد.

با بررسی دیوان منوچهری، ویژگی‌هایی از بیان و صنایع بدیعی در شعر او به چشم می‌خورد که شعر او را از شعر شاعران دیگر متمایز می‌سازد؛ از جمله‌ی این ویژگی‌ها به کار بردن تشبیهات زیبا و دلنشین خاصه تشبیهات حسّی و مادی می‌باشد.

در دیوان او استعاره‌های برخاسته از ترکیب اضافی دیده نمی‌شود؛ ولی نوعی از استعاره‌ها که خود دارای جنبه تشبیهی نیرومندی هستند و نسبت بین اجزای آنها در شعر رعایت شده، بیشتر می‌باشد.

منوچهری ابداع کننده مسمط بوده و موضوع مسمطات وی، بیشتر توصیف طبیعت و مناظر مختلف آن، ستایش و خمریه می‌باشد.

در اشعار وی نمونه‌های زیادی از تشخیص در شکل تفصیلی و خوب بیان شده که او با آن بسیاری از وصف‌های خود را سرشار از زندگی و حرکت نموده است. اسناد مجازی که در خطاب به طبیعت باشد، در شعر او کمتر دیده می‌شود. به طور کلی منوچهری از همه صنایع بیشتر به انواع مختلف بدیع مانند لفّ و نشر، تفسیر جلی و خفی و جمع و تقسیم علاقه نشان داده است و مراعات النظیر، تضاد، اشتقاق و جناس مضارع نیز در دیوان او بیشتر به چشم می‌خورد. دیوان منوچهری دفتر طبیعت و دیوان گلها و پرندگان و جانوران و میوه‌ها و آهنگ‌ها و نغمه‌هاست.